

Sikkerhedsinstruks for sejlads med passagerer i Vikingskibsmuseets både

Sikkerhedsinstruksen gælder for følgende både:

Navn	Kontrol nr.	Kendingsbogstaver	Dimensionstal
Blakmand	Z 250	FTJ 6840	14,9
Trolle	Z 242	FTJ 7129	14,9
Krakan	Z 246	FTJ 6836	15,1
Geirfuglen	Z 292	FTJ 7777	21,1
Embla	Z 249	FTJ 6839	24,0
Bjørnefjord	Z 285	FTJ 7768	26,1
Oselven	Z 364	FTJ 7938	26,9
Kraka Fyr	Z 361	FTJ 7937	25,1
Skjoldungen	Z 530	FTJ 8248	26,1
Storkjoven	Z 669	FTJ 8536	37,9
Sulen	Z 670	FTJ 8537	38,2
Helge Ask	Z 245	FTJ 6835	43,3
Langóe			12,63

Sikkerhedsinstruksen er drøftet i og godkendt af Vikingskibsmuseets ledelse.

Alle bådførere på vikingskibsmuseets sejlads med passagerer har læst og accepteret instruksen, inden de sejler.

Indhold

1. Identifikation af rederen.....	3
2. Sejladsaktiviteter	3
3. Identifikation af risici	3
4. Tiltag til at imødegå risici.....	3
5. Beskrivelse af både og udrustning.....	4
5.1 Både.....	4
5.2 Udstyr	5
5.3 Bådenes vedligehold.....	6
5.4 krav til passagers/elevs opførsel, pligter og kompetencer.	6
6. Besætningen og dens kompetencer.....	6
6.1 for både under 20 i dimensionstal	6
6.2 for både over 20 i dimensionstal	6
6.2.1Bådfører.....	6
6.2.2 Gaster	7
7. Operative forholdsregler, som skal følges af besætning og passagerer	7
7.1 Besætningsstørrelse og antal ombordværende.....	7
7.2 Geografiske og tidsrelaterede begrænsninger, hvorunder sejladsene kan foregå	7
7.3 Redningsveste.....	8
7.3.1 Eftersyn af redningsveste	8
7.4 Motorbåden "Tine"	8
7.5 Øvrige forholdsregler.....	9
8. Forholdsregler, som sikrer, at alle kan reddes ved ulykke	9
9. Forholdsregler, som sikrer, at der altid kan tilkaldes assistance ved ulykker	9
10. Forholdsregler, som sikrer, at oplysning om antallet af personer om bord er kendt og opbevares i land og er let tilgængelig i tilfælde af en redningsaktion.....	10
11. Forholdsregler, som sikrer, at der altid afgives sikkerhedsinstruktion til nye ombordværende personer inden sejladsens start.....	10
12. Forholdsregler, som beskriver, hvordan der følges op på utilsigtede hændelser eller ulykker.....	10
13. Underskrifter og revidering	11

1. Identifikation af rederen

Reder og ejer af både og sejladsaktiviteter er Vikingeskibsmuseet, Vindeboder 12, 4000 Roskilde.

Rederens interesser varetages i forhold til de sejladsaktiviteter, der er beskrevet i denne instruks, af sejladsleder Tom Nicolajsen.

Sejladslederen har ansvar for afvikling af sejladserne samt ansættelse, uddannelse og godkendelse af bådeførere og gaster. Lærere på den Maritime Linje kan endvidere også godkende gaster.

Sejladslederen kan udpege en afløser, der varetager opgaver inden for området i sejladslederens fravær (ferie og lignede).

Ansaret for bådene, grejet og sikkerhedsudstyrets stand samt godkendelse varetages af lederen af bådeværft og bådsamling.

2. Sejladsaktiviteter

Denne instruks gælder for alle sejlads med passagerer i både fra Vikingeskibsmuseets bådesamling. Der gælder et særskilt reglement for bådelaugenes sejlads med egne medlemmer og disses gæster. Geografiske og tidsrelaterede begrænsninger, hvorunder sejladserne kan foregå (Se 7.2). Begrænsninger i forhold til vind, sø, sigtbarhed og vandtemperatur (Se 7.4).

3. Identifikation af risici

- Overbordfald ved ombordstigning
- Overbordfald til søs, da sejladserne foregår i åbne både
- Kæntring som følge af sø og vind eventuelt i kombination med fejlbetjening af sejl
- Påsejling fra andre både
- Påsejling af moler, bøjer og lignende
- Skader ved fejlhåndtering eller uheld i håndteringen af årer, blokke og tovværk m.m.

4. Tiltag til at imødegå risici

- Tiltag til at imødegå risici ved overbordfald ved ombordstigning:
Bådeføreren og besætning skal instruere passagererne i, hvordan ombordstigning og landgang gøres mest hensigtsmæssigt samt være opmærksom og hjælpe passagererne.
- Tiltag til at imødegå risici ved overbordfald til søs:
Alle sejlads starter med en introduktion til sejlads og instruktion i brug af redningsvest. Herunder bliver passagererne undervejs instrueret i at blive siddende ned under sejladsen.
Alle - også bådfører og gaster - er iført redningsvest under hele sejladsen.
- Tiltag til at imødegå risici ved kæntring som følge af sø og vind eventuelt i kombination med fejlbetjening af sejl:
Bådføreren skal instruere i brug af skødet, braser og fald (bl.a. at skødet ikke sættes fast, så det

hurtigt kan slækkes, og at faldet er fastgjort på en måde, så det hurtigt kan løsnes), og bådføreren skal under sejladserne bevare opmærksomhed på, at instruksen efterleves.

Det er bådføreren ansvar, at der i god tid tages reb i sejlet, og at sejladserne afkortes, hvis vinden og søen øger således, at det ikke længere er muligt at gennemføre sejladserne forsvarligt. Bådføreren skal ligeledes sørge for at holde båden i farvand, hvor sejladserne kan gennemføres forsvarligt.

Bådføreren kan, på baggrund af en konkret sikkerhedsvurdering af båd, besætning, passagerer og vejrforhold, altid aflyse eller afkorte en sejlads. Det kan evt. ske ved at tilkalde museets beredskabsbåd og blive slæbt ind. (Se 7.4).

- Tiltag til at imødegå risici for påsejling fra andre både og for påsejling af moler, bøjer og lignede: Der skal, især af gæsten, holdes udkik og varskos ved fare for sammenstød. VHF'en skal holdes åben på kanal 16, hvis der er store skibe i nærheden. Sejlads ud og ind af havnen skal kun ske, når bådføreren vurderer, det kan ske forsvarligt.
- Tiltag til at undgå skader ved fejlhåndtering eller uheld i håndteringen af årer, blokke og tovværk mm:
I forbindelse med designet af både og grej, i uddannelsen af bådførere og gæster og i instruktionen af passagerer tages der højde for undgåelse af disse skader.

5. Beskrivelse af både og udrustning

5.1 Både

Navn	Bådtype /størrelsesbetegnelse	Byggemateriale	Længde	Bredde
Blakmand	Traditionelt bygget færøebåd/ Ottemannafar	Stævne og køl af eg, klædning, bundstokke og oplængere af fyr	7,66	1,94
Trolle	Traditionelt bygget færøebåd/ Ottemannafar	Stævne og køl af eg, klædning, bundstokke og oplængere af fyr	7,68	1,94
Krakan	Traditionelt bygget færøebåd/ Ottemannafar	Stævne og køl af eg, klædning, bundstokke og oplængere af fyr	7,72	1,96
Geirfuglen	Traditionelt bygget færøebåd/ Tolvmannafar	Stævne og køl af eg, klædning, bundstokke og oplængere af fyr	9,53	2,21
Embla	Traditionelt bygget færøebåd/ Tolvmannafar	Stævne og køl af eg, klædning, bundstokke og oplængere af fyr	10,00	2,40
Bjørnefjord	Traditionelt bygget Oselver fra Os i Norge Tolværing	Stævne og køl af eg, klædning, bundstokke og oplængere af fyr	10,10	2,58
Oselven	Traditionelt bygget Oselver fra Os i Norge/ Tolværing	Stævne og køl af eg, klædning, bundstokke og oplængere af fyr	10,20	2,64

Kraka Fyr	Rekonstruktion af vikingskib/ Skuldelev 6	Stævne og køl af eg, klædning, bundstokke og oplængere af fyr	10,50	2,43
Skjoldungen	Rekonstruktion af vikingskib/ Skuldelev 6	Stævne og køl af eg, klædning, bundstokke og oplængere af fyr	10,63	2,41
Storkjoven	Traditionelt bygget Færøbåd Teinæring	Stævne og køl af eg, klædning af gran, bundstokke og oplængere af fyr	14,00	2,71
Helge Ask	Rekonstruktion af vikingskib/ Skuldelev 5	Stævne og køl af eg, klædning af Eg, fyr og ask, bundstokke og oplængere af eg	17,30	2,50
Sulen	Traditionelt bygget Færøbåd Teinæring	Stævne og køl af eg, klædning af gran, bundstokke og oplængere af fyr	13,97	2,74
Langóe	Rekonstruktion af vikingskib/ Gislingeåden	Køl, stævne, klædning og spanter af eg, nagler af siljepil	7,70	1,64

Både over dimensionstal 20 er godkendt til passagersejlad af Søfartsstyrelsen og sejler kun med gyldig farttilladelse. Farttilladelsen er lagt på Vikingskibsmuseets hjemmeside og opsat i naustet.

5.2 Udstyr

Bådene er udstyret med godkendte flåder (ISO norm 9650-1.) med plads til samtlige ombordværende samt læsepumpe, øsekar, spand og anker med tilhørende kæde og ankertov. Redningsflådens udløserline skal være gjort fast til båden med et knækled. Ankeret skal være klar til brug og ankertovet fastgjort ombord.

Under sejlad medbringes skipperkasse indeholdende: søkort, kompas, tågehorn, lygte, kniv, førstehjælpskasse samt nødsignalpose indeholdende faldskærmsblus og håndblus.

Bådeføreren medbringer PLB monteret i skipperedningsvest til den pågældende båd. Denne PLB erstatter den i "*Bekendtgørelse om mindre fartøjer der medtager op til 12 passagerer*" omtalte AIS-Sart, da PLB'en efter Vikingskibsmuseets vurdering giver et højere sikkerhedsniveau.

Bådføreren medbringer mobiltelefon (der er overalt på Roskilde Fjord god mobildækning) - helst en vandtæt tryknaptelefon da den er mere sikker at bruge med våde hænder.

Bådene medbringer godkendt VHF-DSC radio. Radioerne skal være min. CE-mærket og klasse D.

5.3 Bådernes vedligehold

Vikingskibsmuseets bådeværft vedligeholder alle bådene. Værftet gennemgår inden sæsonen alle både og deres rig, grej og sikkerhedsudstyr ud fra en liste, hvorefter leder af bådeværft og bådsamling godkender bådene til sejlads (ibrugtagningstilladelse).

Bådføreren sikrer inden sejladsen at bådens udstyr er ombord og i orden samt at båden er rigget korrekt op. Særligt tilses at kæder til redningsflåderne er låst op og fjernet.

Mindre mangler, som f.eks. udskiftning af humlebånd, nye taklinger o. lign., klares på stedet af de på arbejde værende bådførere og gaster. Større skader og mangler meldes direkte til værftet. Hvis fejlen har betydning for de følgende sejlads, markeres dette på opslagstavlen i naustet umiddelbart ved siden af sejladsplanen, og der gives besked til sejladskoordinatoren (eller dennes afløser) og/eller berørte bådførere.

5.4 krav til passagers/elevs opførelse, pligter og kompetencer.

Passagerer må ikke være berusede under sejladsen og må maksimalt indtage en enkelt genstand i forbindelse med en pause eller landgang. Hvis passagerer er berusede ved sejladsens start, skal bådføreren enten aflyse turen eller afvise den/de berusede passagerer.

Bådføreren skal ved sejladsens start sikre sig, at passagererne er tilstrækkeligt mobile til at kunne gennemføre turen, og at der er et fornuftigt forhold mellem antallet af voksne og børn således at båden til enhver tid kan ros.

Skoleklasser kan først komme ud at sejle fra 4. klasses trin.

6. Besætningen og dens kompetencer

6.1 for både under 20 i dimensionstal

Alle sejlads med passagerer gennemføres med en godkendt bådfører, som har ansvaret for, at den enkelte sejlads gennemføres i overensstemmelse med dette reglement, søfartsreglerne og godt sømandskab. Bådføreren skal være myndig, have duelighedsbevis for lystbåde og være godkendt af afdelingschefen for publikumsformidling, undervisning og sejlads ud fra en samlet vurdering af erfaring med og kendskab til den pågældende bådtype.

6.2 for både over 20 i dimensionstal

6.2.1 Bådfører

Alle sejlads med passagerer gennemføres med en godkendt bådfører. Bådføreren har ansvaret for, at den enkelte sejlads gennemføres i overensstemmelse med dette reglement, søfartsreglerne og godt sømandskab. Bådføreren skal have enten et særligt sønæringsbevis til den pågældende båd eller et sønæringsbevis udstedt på minimum duelighedsbevis for handelsskibe som beskrevet i ” *Bekendtgørelse om besætningsfastsættelse for mindre erhvervsfartøjer og grønlandske fiskefartøjer, som medtager op til 12 passagerer i indenrigsfart i Danmark og langs Grønlands kyster*” og være godkendt af afdelingschefen for publikum formidling, undervisning og sejlads, ud fra en samlet vurdering af erfaring med og kendskab til

den pågældende bådtype. Desuden skal bådføreren være i besiddelse af et gyldigt sundhedsbevis for søfarende. Det af søfartsstyrelsens krævede førstehjælpskursus, må højst være 5 år gammelt.

6.2.2 Gaster

Alle sejladser med passagerer gennemføres med en godkendt gast. Gaster bør have viden og kunnen om den aktuelle bådtype, som beskrevet i "*Funktionsbeskrivelse og kvalifikationer – gast/halskarl*". Gasten skal være myndig og være i besiddelse af gyldigt sundhedsbevis for søfarende. Hvis en båd skal have mere end en gast, skal som minimum én af dem opfylde ovenstående krav.

Dog må elever på Maritim Linje som led i deres deltagelse i undervisningsforløbet være gaster fra deres fyldte 16 år, hvis skolens lærere ved en konkret vurdering af den enkelte elev vurderer, at de er modne til at tage det ansvar.

7. Operative forholdsregler, som skal følges af besætning og passagerer

7.1 Besætningsstørrelse og antal ombordværende

Navn	Besætningsstørrelse (bådfører og gaster)	Maksimalt ombordværende i alt (inkl. besætning)
Blakmand	1	10
Trolle	1	10
Krakan	1	10
Geirfuglen	2	14
Embla	2	14
Bjørnefjord	2	18
Oselven	2	18
Kraka Fyr	2	18
Skjoldungen	2	18
Storkjoven	2	23
Sulen	2	23
Helge Ask	Normalt 7 minimum 3	27
Langóe	2	7

I forbindelse med kurser, lejrskoler el. lignende kan antallet af gaster reduceres til tabellens minimumantal.

Bådføreren skal sikre sig, at antallet af ombordværende er tilstrækkelig stort til at gennemføre sejladsen forsvarligt.

7.2 Geografiske og tidsrelaterede begrænsninger, hvorunder sejladserne kan foregå

Sejladseaktiviteten med både med dimensionstal på under 20 foregår på Roskilde Fjord inden for linjen Bolund – Nørrehoved, fra solopgang til solnedgang, fra 1. maj til 30. september.

Sejladslederen kan til konkrete sejladser med både med dimensionstal på under 20 give tilladelse til sejladser i tilsvarende beskyttede områder. I sådanne tilfælde skal der inden sejladsen udarbejdes et tillæg til nærværende instruks med de forholdsregler, der gælder for denne/disse sejladser.

Sejladssaktiviteten med både med dimensionstal på over 20 foregår på Roskilde Fjord inden for linjen Lynæs – Alholm, inden for 1500 m fra kysten, fra solopgang til solnedgang, fra 1. maj til 30. september, jævnfør bådenes ”Tilladelse til sejladss med passagerer” udstedt af Søfartsstyrelsen.

Dog må området i yderbredningen, hvor der mere end 1500 meter til kysten, gennemsejles, hvis bådføreren vurderer, det er mere sikkert at sejle igennem området end at sejle udenom. (Jævnfør tilsynsrapport i forbindelse med Fornyelsessyn 2017).

Sejladssaktivitet med ”Storkjoven” & ”Sulen” foregår på Roskilde Fjord syd for Kronprins Frederiks Bro, samt nord for Kronprins Frederiks Bro og inden for linjen Lynæs – Alholm, inden for 1500 m fra kysten. Sejladss er tilladt i perioden 1. maj til 30. september, mellem solopgang og solnedgang, jævnfør bådenes ”Tilladelse til sejladss med passagerer” udstedt af Søfartsstyrelsen.

Søfartsstyrelsen kan søges om dispensation fra disse regler til konkrete sejladser. Der sejles i sådanne tilfælde i det farvand og den periode, der fremgår af den af søfartsstyrelsen udstedte ”midlertidig tilladelse til sejladss med passagerer”.

7.3 Redningsveste

Alle - også bådfører og gaster - er iført redningsvest under hele sejladss.

Bådføreren sørger for, der bliver givet instruktion i brug af vestene inden sejladss og sikrer sig, at instruktionen er forstået ved at være behjælpelig, når passagerer tager vesten på samt kontrollerer, den er korrekt anlagt.

Til passagerer under 40 kg bruges de CE-mærkede orange redningsveste med fast opdriftsmiddel. Til øvrige grupper og på turistsejladss benyttes CE-mærkede sorte, oppustelige veste (der er orange når de er pustet op). Der instrueres altid i brug af redningsveste:

- Orange veste: skal passe i størrelsen (vægt), bæltet skal være passende strammet og skridtremmen være spændt.
- Oppustelige veste: bæltet skal være passende strammet. Der gøres opmærksomt på muligheden for manuel udløsning og for at regulere trykket ved demonstration på åben vest. Det indskræpes, at det er tale om sikkerhedsudstyr, og at vestene kun må udløses i nødsituationer. Skridtremmen er ekstraudstyr og anvendes normalt ikke.

7.3.1 Eftersyn af redningsveste

Med jævne mellemrum efterses vestene. Alle veste, der har været i brug, åbnes og kontrolleres for intakt udløsermekanisme og CO₂-patron. Veste, som har været udløst, efterlades åbne og pakkes af instrueret person. De oppustelige veste serviceres årligt på godkendt værksted.

7.4 Motorbåden ”Tine”

”Tine”, museets lille motorbåd, skal fungere som sikkerhed for at bådene i tilfælde af stærk modvind el. lign. kan komme hjem (til *tiden*). Tine er ikke godkendt til sejladss med passagerer.

Ansvar for passagerernes sikkerhed forbliver hos bådføreren af den slæbtes båd under en eventuel slæbning.

Tine skal altid være til rådighed for sejlads med passagerer og må ikke sejle til andre formål, uden at det er aftalt med sejladskoordinatoren. Kun personer, der er instrueret heri, må sejle med "Tine".

Sejladser indføres i logbog for "Tine" med angivelse af dato, bådfører og sejladsens formål. Logbogen ligger i boks ved Tines havneplads.

Inden sejladsen tjekkes motorolie, kølevand og diesel.

Efter sejlads efterfyldes evt. med diesel, så tanken som minimum er halvt fyldt. Evt. skader/mangler udbedres eller meldes til værftet.

Hvis Tine ikke kan sejle, vil en anden motorbåd indsættes i stedet.

7.5 Øvrige forholdsregler

En sejlads skal kunne gennemføres forsvarligt mht. luft- og vandtemperatur, vindstyrke og -retning, sigtbarhed og prognosen for vindstyrke - og retningens udvikling. Derfor skal bådføreren vurdere disse forhold før og under sejladsen og om nødvendigt aflyse, tilpasse eller afkorte sejladsen.

Bådførere og gaster må ikke være berusede eller indtage alkohol i forbindelse med sejlads og arbejdet i øvrigt. (Se personalehåndbog).

Vikingskibsmuseet vil tilstræbe, at der hvert 5. år gennemføres en sikkerhedsøvelse i samarbejde med de myndigheder, der ville kunne blive indsat i tilfælde af brug for assistance i nødsituationer.

8. Forholdsregler, som sikrer, at alle kan reddes ved ulykke

Alle sejlads sejles i meget beskyttet farvand. Museets ledelse og bådførerne har stor fokus på sikkerheden, og denne instruks' forholdsregler vil sikre, at alle med meget stor sandsynlighed vil blive reddet i tilfælde af ulykker som f. eks kæntring.

9. Forholdsregler, som sikrer, at der altid kan tilkaldes assistance ved ulykker

Bådføreren har ansvar for båd, besætning og passagerer, og især i nødsituationer skal der på baggrund af en vurdering af den konkrete situation handles og evt. tilkaldes assistance. Hvis bådføreren er indisponibel overtager gæsten dette ansvar. Ved assistance i nødsituationer forstås normalt **ikke** museets beredskabsbåd, "Tine" men:

- Plb
- Mobiltelefon 112. Der medbringes altid mobiltelefon på sejlturene, og dækningen er god på Roskilde fjord.
- VHF DSC nødkald og kanal 16. Vandtæt, bærbar VHF medbringes på alle ture.

- ASI sart eller/og PLB.
- Brug af pyrotekniske nødsignaler.
- Tågehorn.

10. Forholdsregler, som sikrer, at oplysning om antallet af personer om bord er kendt og opbevares i land og er let tilgængelig i tilfælde af en redningsaktion

Det er bådførerens ansvar at alle sejladser indføres i logbogen **inden sejladsen** med angivelse af antal ombordværende og forventet afslutning. Logbogen er i naustet. Efter sejladsens afslutning afmeldes den i logbogen.

Alle bådførere har en gensidig forpligtigelse til at holde øje med, at alle sejladser forløber og afsluttes sikkert. Hvis en båd er alene på vandet efter kl 17:00 afmeldes sejladsen når båden er i havn, direkte til sejladslederen.

Hvis både er på længere ture og ikke returnerer til Roskilde samme dag kontaktes sejladslederen, dagligt telefonisk efter sejladsens afslutning og inden solnedgang.

Hvis kontaktpersonen i land er en anden end sejladslederen, vil dette fremgå af logbogen.

11. Forholdsregler, som sikrer, at der altid afgives sikkerhedsinstruktion til nye ombordværende personer inden sejladsens start

Alle sejladser starter med en introduktion til sejladsen og instruktion i brug af redningsvest.

12. Forholdsregler, som beskriver, hvordan der følges op på utilsigtede hændelser eller ulykker

Utilsigtede hændelser indrapporteres hurtigst muligt til sejladslederen. Sejladslederen følger op på hændelserne og iværksætter tiltag for at undgå gentagelser.

Ved personalemøder og sæsonafslutning for alle bådeførere diskuteres disse hændelser og sikkerheden i det hele taget, så det kan bruges i næste års sikkerhedsarbejde.

Der tilstræbes en kultur, hvor der frit kan tales om utilsigtede hændelser samt små og store fejltagelser. Alle er forpligtet til at søge feedback på utilsigtede hændelser samt fejltagelser og på den måde sikre sig, at de ikke gentages af andre.

13. Underskrifter og revidering

Denne instruks revideres mindst årligt i forbindelse med sæsonstart.

Roskilde 25. april 2022

Vikingskibsmuseet sejladsleder

Tom Nicolajsen

Afdelingschefen for publikum
undervisning og sejlads

Maiken Maigård

Leder af bådeværft og bådsamling

Søren Nielsen

Skipper

Albert Buster

Skipper

Laura Bermark

Skipper

Nynne Rome Nygaard

Skipper

Skipper

Olaf Berthelsen

Skipper
